

Komandi partur

Í komandi parti hava vit fjórða og seinasta part av frásøgnini hjá John Eliassen.

Jukim Olsen var ein sera kendur svínoyingur. Her fær hann eitt prát við enska ortodoksa jødan David, sum fleiri ferðir hevur verið aftur í Føroyum, og í Svínøi, aftur.

Tað er ikki so lægt at hendan hending gav eitt inniligt samband millum tey bæði, og merktist hetta tann dagin, tey hittust í 100 ára føðingardegnum hjá Mallu í 2002.

Her skal eisini vera greitt frá einum øðrum bjargingarbragdi hjá Poul Meyer. Tað var undir kríggnum, at svínoyingar varnaðust eina gummiballu uttanfyri lendingina. Hetta var tilfar, sum kundi nýtast til at gera gummiskógvar burturúr, og hesum var stórus tøvur á tá á døgum.

Teir flotaðu bát, men tá báturin verður leysur, verður ein maður fastur og fer á

Annileena og Jóan Jakku. Jóan Jakku sá í 1941 jólaskipið berjast fyri lívinum.

Jóan Jakku sá jólaskipið fara

Ein kendur svínoyingur í Havn var Jóan Jakku Mortensen. Vit hittust eisini onkuntíð í Svínøi. Hann greiddi eina ferð frá, at hann var millum teirra, sum sá jólaskipið fara í Fugloyarfirði í desember 1941. Teir stóðu nógvir menn á Svínøiareiði og eygleiddu skipið í tess deyðskampi. Einaferð kemur eitt grovt æl, og tá ið tað klárnaði í aftur, var skipið horvið. Jóan Jakku fór saman við øðrum heim í bygðina. Har hoyra teir, at tað er frætt í telefonini av Kirkju, at ein flaki við nøkrum av manningini var á veg móti Svínøiareiði. So avstað aftur, men flakin koppaði og menninir druknaðu, uttan tað bar til at hjálpa teimum. Tvey lík skolaðu uppá land í Svínøi. Henda vanlukkan kostaði 25-30 monnum lívið.

Jóan Jakku sigldi eisini vandasjógv undir kríggnum. Í 1944 fór hann til Íslands at rógva út frá Norðfjørðinum. Hann fór yvir við "Royndini Fríðu". Siglt var skjótt og hildið var, at betri var at sigla skjótt fyri at sleppa undan minum. Jóan Jakku dámdi sera væl í Íslandi. Hann kom heim við "Mjóvanes", sum hevði fiskað sild í Íslandi. Tað var so nógv fólk umborð, at fleiri máttu sova í lastini. Teir komu eisini at merkja, at teir sigldu vandasjógv. Eina ferð sprakk eina mina undan skipssíðuni, meðan teir sigldu. Hevði hon brostið, kundi hetta blivið størsta vanlukka undir kríggnum, tí 30-40 mans vóru umborð.

Bóru boð í bý

Svínøi eigur eisini søgu um, hvussu menn á undursama hátt bóru boð í bý. Hetta var tá ið Fuglberg eins væl kundi gingið burtur í 1946. FF-blaðið kundi í 2004 bera hesa frásøgn hjá Poul Jacobsen í Svínøi. Skipari var Poul Justinussen, eisini kendur svínoyingur.

Á ferðini heim til Føroyar fingur teir eitt slíkt brot, at skipið snøgt sagt bólaði rútt. Alt var í sori, og teir róku fyri vág og vind í fleiri dagar uttan mat og vatn. Men at enda fingur teir samband við onnur skip og vórðu bjargaðir. Hetta er ein kend hending í okkara skipasøgu.

Poul var góður frásøgumaður, og hann

var eisini ein av keldunum til bókinu um Kjølbro, sum kom út í 2015.

Handlar í Svínøi

Í bókini um Kjølbro er frásøgn um handlar í Svínøi.

Ole Hans Hans-Petersen, Óla Hans í Garði (1872-1938) og Kjølbro høvdu starvast í Klaksvíkshandlinum. Stutt eftir at Kjølbro fekk egið handilsvirki, fór Óla Hans í Garði at handla fyri Kjølbro í Svínøi.

Svínøi lá væl fyri til útróður, tí har kundi rógvast út bæði av eiðinum og víkini. Óla Hans tók móti fiski. Hann flakti, saltaði og turkaði hann, og bátur kom frá Kjølbro eftir fiskinum og hevði handilsvøru við. Tað var á einari slíkari ferð, at báturin Carl Juul fór á land og sakk undir Borðoyarnesi í 1927 við fullari last av klippfiski.

Tey turkaðu eisini skipsfisk í Svínøi. Polo landaði í fleiri ár saltfisk úti í Svínøi. Tað gjørdur skipini Haraldur og Polarstjørnan eisini. Fiskurin varð ferdur í land við lossijaktum. Øll fjøran kundi vera avbreidd við fiski. Tað var ikki bara Kjølbro, sum kom við fiski. Fjøran var tí býtt millum

tey, sum áttu fiskin. Konufólkini vaskaðu fiskin í hyljum niðri í fjøruni, sum var tað vanliga tá. Óla Hans stóð fyri arbeiðinum. Tá ið fiskurin var liðugt virkaður, komu motorbátar úr Klaksvík eftir honum.

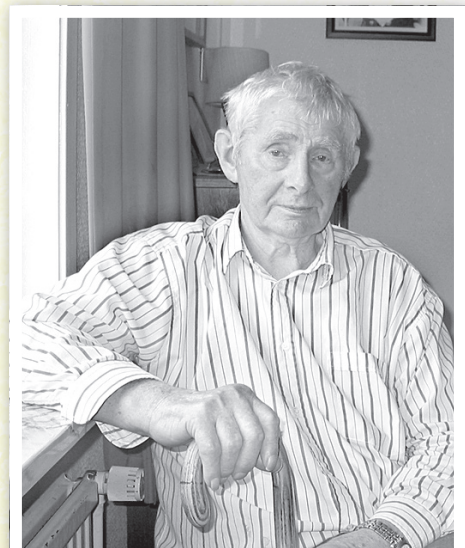
Familjurnar Gaard og Kjølbro komu at kennast væl. Elsti sonurin, Jóhannes Gaard, ið blaðungur fór til Havnar í real-skúla, búði altíð hjá Kjølbro á ferð til og úr Havn. Julius Gaard og Óli Gaard, sum báðir gjørdust skipsmenn, vóru mestsum húsfólk hjá Kjølbro og seinni hjá soninum Poul Nolsøe. Dóttirin, Ebba, kom at tæna í húsinum hjá Kjølbro og fór seinni oman í handilin á Biskupsstøð, til hon giftist í 1934.

Heilir tríggar handlar vóru tá í Svínøi, sum tóku fisk: Óla Hans í Garði, Jógvan Justinussen, uppi í Húsi og Mikkjal Olsen úti á Bø. Hesir seinni høvdu handilssamband ávikavist við O.F. Joensen og J.C. Isaksen. Teir vóru allir í 1919 við at stovna Norðoya Sparikassa, sum kom at hava so sera stóran týðning fyri allar Norðoyggjar.

Vónandi kunnu hesir søgustubbar hava áhuga upp undir henda stóra dagin í Svínøi leygardagin.

Másin sum umframt alt annað eisini flutti olju í tunnum til Svínøiar.

Poul Jacobsen var við Fuglberg minniligu ferðina, tá ið nógv stóð á.

bláman. Hann fer undir, og Poul Meyer hugsaði, at her mátti okkurt gerast, og hann greiddi frá: "Eg meddaði eftir, hvar hann mundi vera. So krøkti eg fótturnar fastar í bekkinn, og so rendi eg høvdið niður í sjógvin." Poul Meyer var av størstu monnum, so hann rakk rættiliga langt niður. So heppið var tað, at hann kom beint á mannin, og fekk hann hálaðan upp, so hann fekk tikið fast í bátin. Tá var neyðugt at rógva út frá landi og so taka mannin inn. Pól helt, at her mátti ein hægri makt hava verið uppi í. Men dirvið og skil hjá Poul Meyer mundi eisini hava átt sín part.